

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра державного будівництва

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Затверджено на засіданні
Вченої ради
протокол № _____ від _____ р.

Ректор

_____ **Анатолій Гетьман**

Харків – 2024

Програма навчальної дисципліни «Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право», спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2024. 49 с.

Розробники:

Серьогіна Світлана Григорівна, докторка юридичних наук, професорка;
Бодрова Ірина Іванівна, кандидатка юридичних наук, доцентка;
Муртіщева Аліна Олександрівна, кандидатка юридичних наук, доцентка.

Затверджено на засіданні кафедри державного будівництва
протокол № 2 від 07.09.2021 р.

Оновлення червень 2022 (затверджено на засіданні кафедри державного
будівництва протокол № 15 від 10 червня 2022 р.)

Оновлення березень 2024 (затверджено на засіданні кафедри державного
будівництва протокол № 14 від 18 березня 2024 р.)

Завідуюча кафедри – Світлана Серьогіна, докторка юридичних наук,
професорка

Оглав

1. Вступ.....	4
2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці)	12
3. Зміст програми навчальної дисципліни	12
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	19
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять:.....	19
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	19
4.3. Освітні технології та методи навчання	20
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни.....	20
4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни	26
Додаток 1	38
Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни	38
Додаток 2.....	45
Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей	45
Додаток 3.....	48
Матриця зв'язків модулів навчальної дисципліни, результатів навчання та предметних компетентностей у програмі навчальної дисципліни	48

1. Вступ

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни «Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика» – формування цілісного уявлення про сучасну правову доктрину і практику організації державної влади та місцевого самоврядування в Україні та основних умінь по застосуванню законодавства у цій сфері, активізація аналітичної діяльності студентів, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- надання теоретичних і прикладних знань про організацію державної влади та місцевого самоврядування в Україні;
- розуміння організаційно-правових, інституційних, територіальних, матеріально-фінансових аспектів реформи децентралізації влади;
- надання знань про європейський досвід модернізації адміністративно-територіального устрою та стандарти у сфері децентралізації влади;
- надання навичок логічного, критичного і системного аналізу практики здійснення регіональної політики в Україні;
- розуміння правових та інституційних аспектів взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування;
- розуміння поняття, принципів та вимог належного урядування, вміння критично оцінювати рівень імплементації стандартів належного урядування в системі органів державної влади та місцевого самоврядування;
- надання навичок аналізу функціонально-компетенційної специфіки діяльності органів місцевого самоврядування та здатності пропонувати шляхи вирішення компетенційних конфліктів у діяльності органів публічної влади;
- розуміння прогалин та колізій правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади і місцевого самоврядування, способів їх подолання
- розуміння теоретичних та прикладних проблем нормотворчого процесу

в органах державної влади та місцевого самоврядування;

- знання особливостей публічної комунікації в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування;

- виявлення актуальних проблем реалізації прав громадян в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування;

- розуміння та вміння тлумачити етичні стандарти державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.

1.2. *Статус навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми:* обов'язкова

1.3. *Пререквізити:* «Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці», «Порівняльне правознавство».

1.4. *Кореквізити:* «Приватне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці», «Професійна відповідальність правника».

1.5. –

1.6. *Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти:*

ПК1. Здатність здійснювати міждисциплінарний аналіз відносин організації та здійснення державної влади та місцевого самоврядування, виробляти обґрунтовані рішення проблемних питань державно-правового розвитку.

ПК2. Здатність застосовувати принцип верховенства права в процесі діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування та їх посадових осіб.

ПК3. Здатність застосовувати практику Європейського Суду з прав людини у сфері організації та здійснення державної влади та місцевого самоврядування.

ПК4. Здатність здійснювати пошук правових джерел з метою з'ясування моделі правового регулювання відносин у сфері організації та здійснення державної влади та місцевого самоврядування, виявляти недоліки правового регулювання статусу, організації та діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, визначати шляхи їх подолання.

ПК5. Здатність розкривати цілі, пріоритети, зміст, очікувані результати та наслідки реформи децентралізації влади, адміністративної реформи та інших перетворень у державно-правовій сфері, виявляти професійну адаптивність і гнучкість у змінюваних внаслідок цих реформ правових умовах.

ПК6. Здатність характеризувати механізм взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері електронного урядування, веденні електронних реєстрів та наданні електронних послуг.

ПК7. Здатність використовувати імперативні та договірні способи взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

ПК8. Здатність пропонувати нові підходи, ідеї, рішення щодо посилення транспарентності та розширення форм публічної комунікації, реалізації прав громадян в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

ПК9. Здатність визначати ключові проблеми імплементації стандартів належного урядування в системі державної влади та місцевого самоврядування в Україні, пропонувати та презентувати обґрунтовані правові рішення щодо їх розв'язання.

ПК10. Здатність виявляти системні та міжгалузеві знання у сфері організації та здійснення державної влади та місцевого самоврядування, бачити тенденції та перспективи державно-правового розвитку, проводити дискусії та обговорення актуальних проблем у цій сфері.

ПК11. Здатність виявляти недоліки правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади та місцевого самоврядування, приймати обґрунтовані правозастосовні рішення щодо їх подолання та розробляти пропозиції щодо їх усунення.

ПК12. Здатність приймати правові рішення з питань організації та діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування у контексті міжнародно-правових стандартів, рішень ЄСПЛ та з урахуванням зарубіжного досвіду у сфері децентралізації влади та належного урядування.

ПК13. Здатність здійснювати вироблення рішень, брати участь в організації та контролі їх виконання.

ПК14. Здатність володіти навичками попередження та врегулювання компетенційних конфліктів у діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

ПК15. Здатність аналізувати та оцінювати вплив міжнародно-правових стандартів (принципів) організації державної влади та місцевого самоврядування на механізм здійснення публічної влади та її територіальну організацію.

ПК16. Здатність системно і критично оцінювати результати реформи децентралізації влади в інституційній, правовій, організаційній, територіальних, матеріально-фінансовій сферах.

ПК17. Здатність аналізувати міжнародні етичні стандарти, правові і моральні вимоги щодо поведінки державних та муніципальних службовців, керівні принципи боротьби з корупцією та володіти навичками етичної поведінки державних і муніципальних службовців.

ПК18. Здатність використовувати навички підготовки проектів нормативно-правових актів з питань організації та діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, організації та контролю їх виконання.

ПК19. Здатність демонструвати навички аналізу способів подолання недоліків правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади та місцевого самоврядування.

ПК20. Здатність визначати теоретичні і прикладні проблеми нормотворчої діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПК21. Здатність визначати сучасні теоретико-доктринальні засади організації державної влади та місцевого самоврядування, концептуальні засади конституційної і муніципальної реформ в аспекті децентралізації влади та зміцнення місцевого самоврядування на принципах самостійності, повсюдності й субсидіарності.

ПК22. Здатність аналізувати генезу та сучасний стан державно-правової та муніципально-правової політики, виявляти проблеми правотворчого та

правозастосовного характеру у сфері організації та здійснення державної влади та місцевого самоврядування, сучасні тенденції державно-правового розвитку.

ПК23. Здатність прогнозувати розвиток суспільних відносин внаслідок запровадження різних форм взаємодії органів місцевого самоврядування з органами державної влади та форм участі населення у вирішенні державних і місцевих справ.

ПК24. Здатність до вирішення теоретичних і прикладних проблем у сфері територіальної організації влади.

ПК25. Здатність вирішувати загальнотеоретичні, методологічні і прикладні проблеми механізму реалізації прав громадян в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

ПК26. Здатність застосовувати механізми представництва та захисту інтересів територіальних громад в діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, правоохоронних органів, адвокатури.

Експлікація загальних і спеціальних компетентностей визначається в карті предметних компетентностей (Додаток 1)

1.7. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти:

РН НД 1.1. Аналізувати концептуальні засади організації державної влади та місцевого самоврядування, конституційної і муніципальної реформ в аспекті децентралізації влади та зміцнення місцевого самоврядування.

РН НД 1.2. Оцінювати ефективність механізму правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади та місцевого самоврядування.

РН НД 1.3. Оцінювати межі правової регламентації діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

РН НД 1.4. Розкривати особливості правового регулювання, форм та меж автономії місцевого самоврядування.

РН НД 1.5. Аналізувати практику запровадження різних форм взаємодії органів місцевого самоврядування з органами державної влади.

РН НД 1.6. Оцінювати вплив міжнародно-правових стандартів (принципів) організації державної влади та місцевого самоврядування на механізм здійснення публічної влади та її територіальну організацію.

РН НД 1.7. Аналізувати вплив європейських стандартів децентралізації влади на механізм здійснення публічної влади в Україні.

РН НД 1.8. Узагальнювати результати реформи децентралізації влади в інституційній, правовій, організаційній, територіальній, матеріально-фінансовій сферах.

РН НД 1.9. Здійснювати підготовку проектів нормативно-правових актів з питань організації та діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

РН НД 1.10. Презентувати дослідження механізмів захисту інтересів територіальних громад в діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, правоохоронних органів, адвокатури.

РН НД 1.11. Брати участь у підготовці проектів нормативних актів та інших документів щодо реалізації реформи децентралізації влади, адміністративної реформи та інших перетворень у державно-правовій сфері.

РН НД 1.12. Обґрунтовувати правозастосовні рішення щодо подолання недоліків правового регулювання організації роботи органів публічної влади.

РН НД 1.13. Пропонувати вирішення теоретичних та прикладних проблем у сфері територіальної організації публічної влади.

РН НД 1.14. Пропонувати шляхи удосконалення механізму державного контролю та нагляду за діяльністю органів місцевого самоврядування.

РН НД 2.1. Верифікувати інформацію у сфері правотворчої та правозастосовної діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування.

РН НД 2.2. Пропонувати способи зниження корупційних ризиків у сфері професійної діяльності в органах державної влади і місцевого самоврядування.

РН НД 2.3. Пропонувати шляхи вирішення компетенційних конфліктів у діяльності органів публічної влади.

РН НД 2.4. Пропонувати шляхи вирішення проблем правового забезпечення інформаційної безпеки та охорони персональних даних у сфері електронного урядування.

РН НД 2.5. Пропонувати способи посилення транспарентності в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

РН НД 2.6. Аналізувати вплив практики Європейського Суду з прав людини на практику функціонування органів публічної влади.

РН НД 2.7. Оцінювати роль та значення принципу верховенства права в діяльності органів публічної влади.

РН НД 2.8. Використовувати методики оцінки ефективності організації та діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

РН НД 2.9. Аналізувати проблеми врахування теоретичного та методологічного доробку Ради Європи та Європейського Союзу в сфері належного урядування в Україні.

РН НД 2.10. Критично оцінювати рівень захисту інформаційної інфраструктури в органах публічної влади.

РН НД 2.11. Оцінювати роль адміністративних судів та Конституційного Суду України у подоланні недоліків правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади і місцевого самоврядування.

РН НД 2.12. Розуміти значення правових та моральних вимог щодо поведінки державних та муніципальних службовців для професійної діяльності.

РН НД 2.13. Обґрунтувати сучасний стан та проблеми правової регламентації механізму реалізації прав громадян в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

РН НД 2.14. Володіти навичками додержання антикорупційних та інших етичних вимог поведінки державних і муніципальних службовців.

РН НД 2.15. Використовувати сучасні досягнення в сфері надання електронних послуг населенню.

РН НД 2.16. Використовувати критерії оцінки ефективності діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування.

РН НД 2.17. Досліджувати стан реалізації принципів та вимог належного урядування в практичній діяльності органів публічної влади.

РН НД 2.18. Аналізувати стан імплементації стандартів належного урядування в системі публічної влади України та провідних країнах світу.

РН НД 2.19. Володіти навичками подолання прогалин і колізій правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади та місцевого самоврядування.

Експлікація результатів освоєння навчальної дисципліни і результатів навчання за спеціальністю і спеціалізацією визначається в карті результатів навчання, сформульованих у термінах компетентностей (Додаток 2).

1.8. Модулі програми навчальної дисципліни.

Модуль 1. Організація державної влади та місцевого самоврядування: сучасний стан і перспективи розвитку.

Модуль 2. Стандарти належного урядування в системі державної влади та місцевого самоврядування: теоретичні та прикладні аспекти.

Програма навчальної дисципліни – сукупність модулів, їх певна послідовність, що сприяє оволодінню певними компетентностями, необхідними для досягнення конкретних результатів навчання. Кожен модуль має певну логічну завершеність стосовно необхідних результатів освоєння освітньо-професійної програми в цілому. У межах модуля теми не визначаються.

Модульний принцип побудови програми навчальної дисципліни забезпечує гнучкість змісту навчальної дисципліни, що відбивається в можливості його диференціації і інтеграції. Безперервність змістовного і логічного переходу між модулями програми навчальної дисципліни, а також збільшення нового знання стають можливими завдяки застосуванню принципу «дидактичної спіралі».

Кількість навчальних одиниць (дидактичний обсяг) змісту навчальної дисципліни має відповідати структурі навчальної дисципліни та реальному навчальному часу студентів.

Дидактичний обсяг навчальної дисципліни визначає розробник експертним способом з орієнтацією на предметну сферу навчальної дисципліни, а також на компетентності та результати навчання.

Кількісно-якісні показники реалізації програми навчальної дисципліни в межах дидактичної структури визначаються у таксономії навчальної дисципліни.

Експлікація модулів компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни визначається у матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями (Додаток 3).

2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці)

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Дидактична структура та кількість годин
Кількість кредитів ЄКТС: 6,0 Кількість модулів: 2 Загальна кількість годин: 180 Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4, самостійної роботи студента – 8.	Рівень освіти – другий (магістерський) Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право»	Модуль 1 Лекції: 10 Практичні/семінарські заняття/ колоквиум: 10 Самостійна робота: 54 Модуль 2 Лекції: 14 Практичні/семінарські заняття/колоквиум: 14 Самостійна робота: 78 Види контролю: поточний контроль, підсумковий контроль знань (іспит)

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Організація державної влади та місцевого самоврядування:
сучасний стан і перспективи розвитку

Організація державної влади та місцевого самоврядування в Україні: сучасні правова доктрина та практика. Генеза та сучасний стан державно-правової доктрини, її вплив на системно-структурну організацію державної влади та місцевого самоврядування. Конституційні основи організації та здійснення державної влади та місцевого самоврядування. Система органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні: інституційний, функціональний та територіальний аспекти. Тенденції розвитку інститутів парламентаризму та глави держави на сучасному етапі державотворення. Концептуальні основи оптимізації системи центральних та місцевих органів виконавчої влади. Еволюція концептуальних основ місцевого самоврядування, її вплив на формування і здійснення сучасної муніципально-правової політики в Україні.

Інститути місцевого самоврядування в механізмі здійснення публічної влади. Правове регулювання, форми та межі автономії місцевого самоврядування. Представництво та захист інтересів територіальних громад: роль органів публічної влади, правоохоронних органів та адвокатури.

Децентралізація державної влади та субсидіарність: теорія, практика, проблеми імплементації європейських стандартів. Поняття та основні організаційно-правові механізми децентралізації влади. Європейські стандарти у сфері децентралізації влади, досвід їх імплементації. Становлення та розвиток сучасної концепції децентралізації державної влади в Україні. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Субсидіарність та забезпечення доступності публічних послуг. Реформа децентралізації влади: мета, завдання, етапи, правове забезпечення, напрями та способи реалізації. Матеріально-фінансове забезпечення децентралізації державної влади. Співробітництво територіальних громад: правова основа, принципи, суб'єкти. Проблеми реалізації організаційно-правових форм співробітництва територіальних громад. Проблеми імплементації положень Європейської хартії місцевого самоврядування в державно-правовій практиці України.

Територіальна організація державної влади та місцевого самоврядування у контексті правової реформи в Україні. Правова реформа у сфері територіальної організації влади: основні етапи, цілі, завдання та пріоритети. Поняття, зміст та принципи територіальної організації влади. Адміністративно-територіальний устрій як основа організації органів державної влади та місцевого самоврядування: проблеми правового регулювання та існуючого стану. Європейський досвід реформування адміністративно-територіального устрою. Базовий, субрегіональний та регіональний рівні територіальної організації влади. Добровільні об'єднання територіальних громад. Методика формування спроможних територіальних громад. Реформування органів державної влади та органів місцевого самоврядування на районному рівні територіальної організації влади. Проблеми розмежування компетенції та

матеріально-фінансової основи її здійснення між рівнями територіальної організації влади. Правові, інституційні, організаційні, матеріально-фінансові, кадрові аспекти реформування територіальної організації державної влади та місцевого самоврядування.

Правова політика у сфері регіонального розвитку: сучасний стан та напрями удосконалення. Регіоналізація як напрям формування багаторівневого урядування. Європейські стандарти у сфері регіональної політики. Сталий розвиток: поняття та цілі. Державна регіональна політика в Україні: цілі, завдання, принципи, пріоритети та основні напрями. Проблеми правового забезпечення регіонального розвитку в Україні. Порядок формування та реалізації регіональної політики. Стратегії регіонального розвитку. Інституційна система регіонального розвитку. Агенції регіонального розвитку. Матеріально-фінансове забезпечення регіонального розвитку. Напрями та способи стимулювання розвитку регіонів. Державний фонд регіонального розвитку. Угоди регіонального розвитку. Правові аспекти подолання депресивності територій. Моніторинг державної регіональної політики. Правове забезпечення та форми міжрегіонального та транскордонного співробітництва. Об'єднання єврорегіонального співробітництва. Проблеми представництва та захисту інтересів регіонів, напрями їх розв'язання.

Взаємодія органів місцевого самоврядування з органами державної влади: інституційний та функціональний аспекти. Принципи взаємодії органів місцевого самоврядування з органами державної влади. Європейський досвід організації взаємодії органів публічної влади на територіальному рівні. Правова основа взаємодії органів місцевого самоврядування з місцевими органами виконавчої влади в Україні. Інституційні способи взаємодії органів місцевого самоврядування з органами державної влади. Формування спеціалізованої системи державних органів, консультативно-дорадчих структур органів державної влади у сфері вироблення та здійснення правової політики у сфері місцевого самоврядування. Взаємодія асоціацій органів місцевого самоврядування з органами державної влади. Здійснення органами місцевого

самоврядування окремих повноважень органів виконавчої влади: правова основа, суб'єкти, система повноважень та матеріально-фінансове забезпечення їх виконання. Державний контроль за виконанням органами місцевого самоврядування делегованих повноважень. Договірні форми взаємодії органів місцевого самоврядування з органами державної влади. Проблеми законодавчого забезпечення державного нагляду у сфері місцевого самоврядування.

Модуль 2. Стандарти належного урядування в системі державної влади та місцевого самоврядування: теоретичні та прикладні аспекти

Шляхи імплементації стандартів належного урядування в системі державної влади та місцевого самоврядування в Україні. Концепція належного урядування та її роль у забезпеченні верховенства права. Теоретичний та методологічний доробок Ради Європи та Європейського Союзу у сфері належного урядування. Принципи та вимоги належного урядування, напрями імплементації в Україні. Належне законодавство як вимога забезпечення раціональної правової основи організації та діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Стратегія реформування державного управління в Україні. Критерії побудови оптимальної структури органів місцевого самоврядування. Концептуальні основи розподілу повноважень між органами державного та муніципального управління. Інформатизація органів державної влади та місцевого самоврядування, правове, організаційне та інформаційно-технічне її забезпечення. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері електронного урядування, електронні реєстри. Електронні послуги, що надаються органами державної влади та місцевого самоврядування. Правові проблеми забезпечення інформаційної безпеки та охорони персональних даних у сфері електронного урядування. Концепція ефективності публічного управління: становлення, правове регулювання та розвиток. Правове регулювання та методика оцінки ефективності організації та діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Попередження та врегулювання компетенційних конфліктів у діяльності

органів державної влади та місцевого самоврядування. Доктринальні основи формування компетенції органів державної влади та місцевого самоврядування. Проблеми правового регулювання компетенції органів державної влади та місцевого самоврядування. Співвідношення предметної підвідомчості місцевого самоврядування та категорії «питання місцевого значення». Система та особливості здійснення повноважень органів місцевого самоврядування. Проблеми розмежування компетенції між органами державної влади та місцевого самоврядування на різних рівнях територіальної організації влади. Поняття, причини та форми компетенційних конфліктів у діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Роль судів конституційної юрисдикції у попередженні і усуненні компетенційних конфліктів між органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Державний контроль та нагляд в механізмі усунення компетенційних конфліктів у діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Напрями удосконалення правового регулювання компетенції органів державної влади та місцевого самоврядування. Концептуальні основи перерозподілу повноважень між органами державної влади та органами місцевого самоврядування в рамках реформи децентралізації влади. Оптимізація системи делегованих повноважень органів місцевого самоврядування.

Способи подолання недоліків правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади і органів місцевого самоврядування. Недоліки конституційного, законодавчого та підзаконного регулювання статусу та організації роботи органів державної влади і місцевого самоврядування. Оптимізація планування законопроектної роботи у сфері регламентації правового статусу та діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування. Проблеми співвідношення законодавчої та підзаконної регламентації відносин організації та діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування. Проблеми кореляції муніципальної-правового регулювання з іншими видами галузевого регулювання відносин організації та діяльності органів місцевого самоврядування. Прогалини та

колізії правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади і місцевого самоврядування, способи їх подолання. Роль адміністративних судів у подоланні недоліків правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади і місцевого самоврядування. Напрями удосконалення законодавчого регулювання правового статусу та організації роботи органів державної влади і місцевого самоврядування.

Особливості нормотворчого процесу в органах державної влади та місцевого самоврядування: проблеми теорії та практики. Правова основа та принципи нормотворчої діяльності в органах державної влади та місцевого самоврядування. Напрями удосконалення правового регулювання законодавчого процесу. Проблеми правового регулювання нормотворчої діяльності Президента України, шляхи їх розв'язання. Впровадження сучасних інформаційних технологій в нормотворчу діяльність органів виконавчої влади. Нормотворча діяльність в органах місцевого самоврядування: проблеми інституційного, правового, організаційного та матеріально-технічного забезпечення. Роль постійних комісій місцевих рад у нормотворчому процесі. Особливості підготовки і прийняття статуту територіальної громади, регламенту місцевої ради. Правове регулювання і порядок забезпечення участі членів територіальної громади у нормотворчому процесі в органах місцевого самоврядування, напрями оптимізації. Контроль у сфері нормотворчої діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

Транспарентність та публічна комунікація в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Інформаційна відкритість органів державної влади та місцевого самоврядування. Формування концепції відкритого уряду. Міжнародні стандарти у сфері доступу до інформації та участі громадян у процесі прийняття рішень, проблеми їх імплементації в Україні. Доступність публічної інформації і проблеми правомірності її обмеження. Електронний доступ до публічної інформації та відкритих даних. Правове регулювання роботи органів державної влади та місцевого самоврядування із запитами на інформацію. Порядок висвітлення діяльності

органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні. Завдання і значення громадських рад та інших консультативно-дорадчих структур органів державної влади та місцевого самоврядування у механізмі публічної комунікації. Порядок доступу на засідання колегіальних органів державної влади та місцевого самоврядування.

Механізм реалізації прав громадян в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Правове регулювання, принципи та форми електронної демократії. Електронні петиції як форма колективного звернення громадян: особливості правового регулювання, порядку подання та розгляду. Правова основа та порядок використання електронних та інших інноваційних технологій у виборчому процесі. Народна ініціатива як підстава проголошення всеукраїнського референдуму: правове регулювання та порядок здійснення. Право участі у справах місцевого органу влади, особливості правового регулювання. Роль форм партисипативної демократії в діяльності органів місцевого самоврядування та шляхи удосконалення організаційно-правового механізму їх застосування. Проблеми правового статусу та організації роботи органів самоорганізації населення як особливої форми участі членів територіальної громади у здійсненні місцевого самоврядування. Удосконалення правового регулювання всеукраїнського та місцевих громадських бюджетів.

Етичні засади діяльності державних та муніципальних службовців: міжнародні стандарти і проблеми їх імплементції в Україні. Етика державного і муніципального управління та професійно-етичні аспекти служби в органах державної влади та місцевого самоврядування. Міжнародні етичні стандарти поведінки державних та муніципальних службовців, шляхи їх імплементції їх у національне законодавство. Модельний кодекс поведінки державних службовців. Моральні та правові вимоги до поведінки державних та муніципальних службовців. Етичні засади відносин державних, муніципальних службовців та громадян. Керівні принципи боротьби з корупцією. Антикорупційна спрямованість правових засад діяльності державних та муніципальних службовців. Конфлікти інтересів на державній та муніципальній

службі: етичні аспекти. Інституційні механізми підтримки етичних засад діяльності державних та муніципальних службовців. Формування етичних знань і навичок етичної поведінки у процесі підготовки і підвищення кваліфікації державних і муніципальних службовців. Моральні та етичні проблеми служби в органах державної влади та місцевого самоврядування, шляхи їх розв'язання.

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять:

- форми організації освітнього процесу: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи;
- види навчальних занять: лекція, практичне заняття (колоквиуми, круглі столи, дебати, воркшопи), консультація.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота – вид позааудиторної роботи навчального характеру, яка спрямована на вивчення програмного матеріалу навчального курсу. Метою самостійної роботи є формування спеціальних правничих компетентностей щодо розуміння сутності державної влади та інституту місцевого самоврядування, формування у здобувачів освіти цілісних знань про правову доктрину та практику організації державної влади та місцевого самоврядування в Україні, світові та європейські стандарти в цій сфері. Вона призначена для поглиблення знань студентів із тем, що передбачені навчальною дисципліною.

Формами самостійної роботи студентів є: доопрацювання матеріалів лекції, розробка схем, таблиць з тем навчальної дисципліни, робота в інформаційних мережах, анотування прочитаної додаткової літератури, підготовка постатейних матеріалів, усної доповіді, есе, презентації, підготовка та подання до опублікування наукової статті, тез наукової доповіді чи повідомлення, здійснення аналізу законопроектів та змін законодавства тощо.

4.3. Освітні технології та методи навчання

- освітні технології: проблемне навчання, аудіо-візуальні, інтерактивні та ІТ- технології, тематизація навчального процесу, наукові дискусії, технологія студентоцентристського навчання;

- методи навчання: поєднання словесних, наочних та практичних методів, метод проблемного викладання, дискусія, ділові ігри, кейс-метод (Case study), презентація, метод мозкової атаки, лекція-візуалізація, практичне заняття у формі презентації тощо.

4.4. *Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни*

Формами контролю знань студентів є поточний та підсумковий контроль.

Видами поточного контролю знань здобувачів є усне опитування, письмовий контроль.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання текстових завдань, вирішення практичних завдань тощо. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0; 1; 1,5; 2);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводяться наприкінці модулів (колоквіуми, контрольні роботи, тестування тощо).

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (анотування прочитаної додаткової літератури, підготовки постатейних матеріалів, підготовка усної доповіді, презентації, підготовки та подання до опублікування наукової статті, тез наукової доповіді чи повідомлення тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів із навчальної

дисципліни є *іспит*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Іспит складається в усній формі за білетами до іспиту. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Критерії оцінювання результатів навчання:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному / семінарському занятті	Max 2	Високий рівень активності на занятті; глибоке знання матеріалу, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях за темою заняття; розгорнута, повна, правильна відповідь на питання; повна, правильна і переконлива аргументація при вирішенні проблемних правових ситуацій; засвоєння основної і додаткової літератури, рекомендованої навчально-методичним посібником за темою заняття; вільна орієнтація у правових джерелах та судовій практиці за темою заняття; усунення прогалин чи неточностей у відповідях інших студентів; високий рівень засвоєння практичних навичок за певною темою
	1,5	Середній рівень активності на занятті; неповне, неточне розкриття питання, розв'язання практичних завдань з окремими помилками; засвоєння основної і додаткової літератури, рекомендованої навчально-методичним посібником за темою заняття; часткове використання правових джерел за темою заняття; середній рівень засвоєння практичних навичок за певною темою
	1	Низький рівень активності на занятті; значна неповнота, суттєві неточності та прогалини у відповіді на питання; розв'язання окремих практичних завдань з теми; вирішення проблемних правових ситуацій з суттєвими помилками; суттєві прогалини у засвоєнні рекомендованої літератури за темою заняття; низький рівень засвоєння практичних навичок за певною темою
	Min 0	Відсутність знань по жодному з питань плану семінарських занять; не розв'язання практичних завдань; неприсутність на занятті.
Модульний контроль	Max 3	Всебічне, систематичне і глибоке знання програмного матеріалу, бездоганно засвоєння спеціальної літератури, демонстрація студентом здатності до самостійного використання отриманих знань у практичній роботі.
	2	Виявлення студентом в достатній мірі знання основного програмного матеріалу, засвоєння навчальної літератури з предмета та виявлення студентом умінь орієнтуватися в ній; розкриття всіх питань без помилок, однак з незначною неповнотою у

		відповіді на питання
	1	Виявлення студентом певних (мінімальних) необхідних знань матеріалу, допущення помилок, суттєвих неточностей і погрішностей у відповіді, розкриття питань неповно, припущення суттєвих неточностей у відповіді
	Min 0	Повне незнання програмного матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студента:		
1) анотування прочитаної додаткової літератури згідно з тематикою навчальної дисципліни	Max 7	Самостійний аналіз достатньої кількості джерел (не менше 5 наукових статей українською мовою або не менше трьох наукових статей однією із офіційних мов Ради Європи), аргументовані власні висновки із проведеного дослідження.
	5	Відповіді на деякі питання містять окремі неточності чи неповноту; повне використання доктринальних, правових джерел та судової практики
	2	Фрагментарний аналіз незначної кількості наукових джерел. Відсутність висновків із проведеного дослідження.
	Min 0	Невиконання самостійної роботи.
2) написання есе та його презентація на практичному занятті	Max 7	Розгорнуте, повне, правильне розкриття всіх питань та висвітлення проблем, пов'язаних із темою дослідження. Вільне володіння матеріалом при презентації теми на занятті. Авторські висновки із проведеного дослідження.
	5	Правильне розкриття всіх питань теми. Відповіді на деякі питання містять окремі неточності чи неповноту. Окремі недоліки при презентації теми на занятті.
	2	Основні питання висвітлено поверхнево, висновки не мають самостійного характеру. Есе не презентовано на практичному занятті.
	Min 0	Невиконання самостійної роботи.
3) підготовка постатейних матеріалів до нормативно-правових актів, регламентів, інших правових актів, що регулюють роботу органів державної влади та органів місцевого самоврядування	Max 10	Повний, правильний підбір матеріалів, переконливі, аргументовані висновки із проведеного дослідження; повне і правильне використання нормативно-правових актів, регламентів, інших правових актів, що регулюють роботу органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

України та зарубіжних країн		
	7	Правильний підбір матеріалів, власні висновки із проведеного дослідження; повне і правильне використання правових джерел.
	5	Достатня кількість нормативно-правових актів, регламентів, інших правових актів, що регулюють роботу органів державної влади та органів місцевого самоврядування, фрагментарні висновки із проведеного дослідження.
	2	Незначна кількість нормативно-правових актів, неповне розкриття обраної теми.
	Min 0	Невиконання самостійної роботи.
4) складання термінологічного словника, схем, таблиць з тем навчальної дисципліни	Max 6	Повне розкриття всіх термінів по темі (не менше 10 термінів, по 2-3 визначення на кожне), наочні, переконливі, ілюстративні схеми чи таблиці, аргументовані висновки.
	4	Правильно та логічно складені схеми, таблиці, наведена достатня кількість термінів, відсутність чи фрагментарність висновків.
	2	Фрагментарний аналіз, неповні чи неточні схеми, таблиці.
	Min 0	Невиконання самостійної роботи.
5) збір та аналіз матеріалів практики роботи органів місцевого самоврядування	Max 10	Повний, правильний підбір матеріалів практики роботи органів місцевого самоврядування, переконливі, аргументовані висновки із проведеного дослідження.
	7	Правильний підбір матеріалів, власні висновки із проведеного дослідження; повне і правильне використання правових джерел, незначні недоліки при аналізі матеріалів практики.
	5	Достатня кількість матеріалів практики роботи органів місцевого самоврядування, фрагментарні висновки із проведеного дослідження.
	2	Незначна кількість нормативно-правових актів, неповне розкриття обраної теми.
	Min 0	Невиконання самостійної роботи.
6) підготовка та подання до опублікування наукової статті за темою, що входить до предмета вивчення навчальної дисципліни	Max 10	Самостійне виконання студентом наукової статті та направлення до редакції фахового видання та прийняття статті до публікації.
	7	Самостійне виконання наукової статті, опублікування

		такої статті у нефаховому виданні або наявність помилок, що на етапі підготовки потребували суттєвого доопрацювання науковим керівником.
	5	Обрання теми, написання наукової статті, однак незавершення виконання роботи або несамотійне виконання роботи, або виконання роботи, яка містить значну кількість доктринальних, правових та інших помилок.
	2	Наявність плагіату, несамотійні висновки, фрагментарне розкриття теми дослідження.
	Min 0	Невиконання самотійної роботи.
7) підготовка тез доповіді та виступ на студентській науковій конференції за темою, що входить до предмета вивчення навчальної дисципліни	Max 8	Самостійне виконання студентом роботи, направлення до організаційного комітету конференції та прийняття тез до публікації.
	6	Самостійне написання тез наукової доповіді, проте, наявність помилок, що на етапі підготовки потребували суттєвого доопрацювання науковим керівником, публікація чи прийняття до публікації тез наукової доповіді.
	2	Наявність плагіату, несамотійні висновки, фрагментарне розкриття теми дослідження.
	Min 0	Невиконання самотійної роботи.
8) участь у конкурсах студентських наукових праць	Max 10	Самостійне виконання студентом наукової роботи, направлення та представлення її на конкурс студентських наукових робіт, захист роботи (в разі передбачення захисту регламентом проведення конференції).
	7	Самостійне виконання наукової роботи, представлення її на конкурс, проте, невзяття участі у захисті роботи або наявність помилок, що на етапі підготовки потребували суттєвого доопрацювання науковим керівником.
	5	Обрання теми, написання наукової роботи, однак незавершення виконання роботи або несамотійне виконання роботи, або виконання роботи, яка містить значну кількість доктринальних, правових та інших помилок.
	2	Наявність плагіату, несамотійні висновки, фрагментарне розкриття теми дослідження.
	Min 0	Невиконання самотійної роботи.
9) підготовка та виступ з доповіддю на	Max 9	Результати дослідження і пропозиції чітко сформульовані, належно обґрунтовані, мають науковий характер, практичне значення.

засіданні гуртка, за темою, що входить до предмета вивчення навчальної дисципліни		
	6	В роботі обмежено використано наукові джерела, використано та проаналізовано положення основних чинних нормативно- правових актів, проте, аналіз має поверховий характер; розглядаються одиничні приклади юридичної практики.
	4	В роботі використано наукові праці, які не стосуються предмета дослідження, не використано основних нормативно-правових актів щодо предмета дослідження або використано положення не чинних нормативно-правових актів
	Min 0	Невиконання самостійної роботи.
10) здійснення аналізу законопроектів та змін законодавства у сфері організації державної влади та місцевого самоврядування	Max 10	Використано та докладно проаналізовано положення всіх основних проектів нормативно-правових актів щодо предмета дослідження.
	7	Використано та докладно проаналізовано положення достатньої кількості проектів нормативно-правових актів щодо предмета дослідження з окремими недоліками щодо повноти чи точності.
	5	Неповнота, неточності та прогалини у розкритті теми; використання недостатньої кількості проектів нормативних актів для розкриття теми.
	2	Аналіз окремих законопроектів, відсутність власних висновків з такого аналізу.
	Min 0	Невиконання самостійної роботи.
Іспит	Max 60	Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях дисципліни; засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою; здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі
	55	Повне знання матеріалу. передбаченого програмою навчальної дисципліни; засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою; здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної

		роботи
	50	Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей; засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою; здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи
	45	Знання основного матеріалу. передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією; засвоєння основної літератури. рекомендованої кафедрою; помилки та суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача
	40	Знання основного матеріалу. передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією; ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою; помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача
	35	Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; наявність помилок у відповіді на іспиті
	Min 0	Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Виборчий кодекс України від 19.12.2019 № 396-IX.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>
2. Європейська Хартія місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text

3. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
5. Конвенція Ради Європи № 108 від 1981 року «Про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_326#Text
6. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
8. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 № 3855-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>
9. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
10. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>
11. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
12. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 05.02.2015 № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>
13. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>
14. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
15. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
16. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/280/97->

[%D0%B2%D1%80](#)

17. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>

18. Про порядок вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою України : Закон України від 28.07.2023 № 3285-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3285-20#Text>

19. Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування: Закон України від 15.07.97 р. №452/97-ВР URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/452/97-%D0%B2%D1%80>

20. Про деякі питання забезпечення документообігу у Верховній Раді України в електронній та паперовій формах: розпорядження Голови Верховної Ради України від 08.02.2021 р. № 19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/19/21-%D1%80%D0%B3#Text>

21. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 № 2493-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>

22. Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 17 червня 2014 року № 1508-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18#Text>

23. Про телекомунікації: Закон України від 18.11.2003 № 1280-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1280-15#Text>

24. Про транскордонне співробітництво: Закон України від 24 червня 2004 року № 1861-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-15#Text>

25. Загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, затверджені Наказом Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 № 158. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#Text>

26. Положення про технічний захист інформації в Україні, затверджене Указом Президента України №1229/99 від 27.09.1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1229/99#Text>

27. Порядок обробки та захисту отриманих від суб'єктів надання інформації персональних даних під час здійснення верифікації та моніторингу державних виплат, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 405 від 03.04.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/405-2019-%D0%BF#Text>

28. Порядок обробки та захисту персональних даних, володільцем яких є Міністерство цифрової трансформації України, затверджений Наказом Міністерства цифрової трансформації України № 72 від 20.05.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0495-20#Text>

29. Правила забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України № 373 від 29.03.2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2006-%D0%BF#Text>

30. Case “Guseva v. Bulgaria” (2015). URL: <http://hudoc.echr.coe.int>

31. Справа “Rysovskyy v. Ukraine” (2012). URL: <http://hudoc.echr.coe.int>

32. Case “Lelas v. Croatia” (2010). URL: <http://hudoc.echr.coe.int>

33. Case “Serkov v. Ukraine” (2011). URL: <http://hudoc.echr.coe.int>

34. Case “Surek v. Turkey” (1999). URL: <http://hudoc.echr.coe.int>

35. Case “Renaud v. France” (2010). URL: <http://hudoc.echr.coe.int>

36. Case “Wypych v. Poland” (2005). URL: <http://hudoc.echr.coe.int>

Література

Основна література

1. Peresada O, Severinova O, Serohin V, Serohina S, Shutova O Intercultural communications and community participation in local governance: EU experience. *Academic Journal of Interdisciplinary Studies*. 2022. 11 (5), 266-278.

2. Serohina S, Bodrova I, Novak A. Delegation of State Powers to Local Self-Government Bodies: Foreign Experience and Ukrainian Realities. (Делегування державних повноважень органам місцевого самоврядування: зарубіжний досвід

та українські реалії). *Baltic Journal of European Studies*. Vol. 9: Issue 3. P. 263-285.

3. Svitlana Serohina, Oleksandr Petryshyn, Vitalii Serohin. Decentralization of public power in Ukraine in the context of glocalisation. (Децентралізація державної влади в Україні в умовах глокалізації). *International Comparative Jurisprudence*. 2020. Vol 6, No 2. P.190-200.

4. Барікова А. А. Електронна держава: нова ефективність урядування: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 224 с.

5. Бодрова І. І. Проблеми імплементації європейських стандартів у сфері компетенції місцевого самоврядування в Україні. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*: зб. наук. пр. Харків : Право, 2019. Вип. 38. С. 26-48.

6. Бодрова І. І. Проблеми правового регулювання державного нагляду за додержанням органами місцевого самоврядування Конституції та законів в Україні. *Державне будівництво та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр. Харків : Право, 2019. Вип. 37. С. 37-55.

7. Болдирев С. В., Чубарь С.С. Сучасний стан реалізації реформи децентралізованого устрою України: наявні недоліки та труднощі в запровадженні. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. Серія: "Юридичні науки". 2021. № 11. <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2021-11-7700>

8. Болдирев С.В., Сидоренко О.О. Теоретично-правовий зміст децентралізації як державницького інституту. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2021. Вип. 41. С. 48 - 61.

9. Величко В. О. Надання адміністративних послуг як функція органів місцевого самоврядування. *Державне будівництво та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр. Харків: Право, 2018. Вип. 35. С. 68-82.

10. Гаращук І. В. Сучасні аспекти теоретико-правового забезпечення реалізації принципу субсидіарності в процесі децентралізації в Україні. *Державне будівництво та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр. Х. : Право, 2022. Вип. 43. С.154-164.

11. Державне будівництво і місцеве самоврядування : посіб. для підгот. до іспиту / С. Г. Серьогіна, О. Ю. Лялюк, І. І. Бодрова та ін. Харків: Право, 2020. 212 с.
12. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні : підручник / І. І. Бодрова, С. В. Болдирєв, В. О. Величко та ін. ; за ред. С. Г. Серьогіної ; 4-те вид., переробл. та допов. Харків : Право, 2018. 392 с.
13. Децентралізація державної влади: конституційно-правові аспекти / редкол.: Ю. П. Битяк, І. І. Бодрова, П. М. Любченко [та ін.] ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування. Харків : Право, 2019. 192 с.
14. Добровільне об'єднання територіальних громад в Україні / С. Г. Серьогіна, І. І. Бодрова, Любченко П. М., Болдирєв С. В., Лялюк О. Ю., Баранова Л. М., Печений О. П. Х.: ПромАрт. 2017. Вип. 21. 216 с.
15. Конституційно-правове забезпечення реформи децентралізації влади: вітчизняний та зарубіжний досвід / О. В. Петришин, С. Г. Серьогіна, І. І. Бодрова та ін.; Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування. Харків : Право, 2020. 236 с.
16. Любченко П. М. Муніципальне право України: підруч. Харків : Право, 2019. 512 с.
17. Лялюк О. Ю. Актуальні питання співвідношення контролю та нагляду в системі місцевого самоврядування в умовах децентралізації. *Державне будівництво та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр. Харків : Право, 2019. Вип. 37. С. 56-68.
18. Лялюк О. Ю. Практичні приклади формування та вирішення окремих колізій та правової невизначеності у сфері місцевого самоврядування. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2022. № 43. С. 92-106.
19. Муртіщева А. О. Нормотворча діяльність Кабінету Міністрів України в умовах воєнного стану. *Державне будівництво та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр. 2022. Вип. 43. С. 217-228.
20. Муртіщева А. О. Транспарентність у діяльності органів публічної

влади: досвід зарубіжних країн. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 10. С. 602-606. URL: http://www.lsej.org.ua/10_2021/159.pdf

21. Омелько І. І. Правове регулювання та практика реалізації форм діяльності депутатів місцевих рад в Україні. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2020. № 2. Vol. 3. С. 129-135.

22. Омелько І. І. Форми діяльності депутатів місцевих рад в аспекті їх правового статусу. *Порівняльно-аналітичне право*. 2020. № 4. С. 71-78.

23. Петришина М. О. Нормотворча діяльність в органах місцевого самоврядування в Україні : монографія. Харків : Право, 2011. 232 с.

24. Петришина М. О., Петришин О. О. Міжнародно-правові стандарти у сфері місцевого самоврядування : наук. доп. / М. О. Петришина, О. А. Петришин ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ держав. буд-ва та місцевого самоврядування. Харків : Право, 2016. 44 с.

25. Правова наука України: сучасний стан, виклики та перспективи розвитку: монографія. Харків: Право, 2021. 680 с.

26. Проблеми правового регулювання територіальної організації влади в Україні: монографія / П.М. Любченко, С.Г. Серьогіна, І.І. Бодрова, О.Ю. Лялюк, К.О. Закоморна та ін.; за заг. ред. проф. П.М. Любченка. Харків, 2018. 442 с. URL: <https://dbms.institute/монографії/проблеми-правового-регулювання-тери>

27. Проблеми функціонування місцевих рад та їх виконавчих органів: моногр. / за ред. Ю. М.Тодики. Харків: Право, 2009. 540 с.

28. Серьогін В. О., Серьогіна С. Г. Децентралізація і місцеве самоврядування у контексті зміцнення народовладдя в Україні. *Право України*. 2019. № 10. С. 158-174.

29. Серьогіна С. Г., Бодрова І. І., Петришина М. О. Муніципально-правова політика як пріоритетний напрямок правової політики в умовах реформування територіальної організації влади та європейської інтеграції України. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2021, № 3. С. 129-143.

30. Серьогіна С. Г., Петришина М.О. Пошук оптимальної державно-правової моделі контролю у сфері місцевого самоврядування та муніципальної нормотворчості: досвід країн ЄС. *Державне будівництво та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр. / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування . Харків : Право, 2022. Вип. 43. С. 52-74.

31. Соляник К. Є. Реформа місцевого самоврядування в Україні: концептуальні проблеми конституційно-правового забезпечення та перспективи розвитку. *Право України*. 2018. № 5. С. 207-223.

32. Стешенко Т.В., Говоруха Л.С. Державницька теорія місцевого самоврядування у пострадянській правовій доктрині. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2021. Вип. 41. С. 62-75.

33. Сучасний парламентаризм: український та світовий виміри: монографія / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування. Харків: Юрайт, 2018. 200 с.

34. Фролов О. О. Принцип державної підтримки та гарантії місцевого самоврядування в Україні: конституційно-правове регулювання і практика реалізації: монографія. Харків : Юрайт, 2014. 192 с.

35. Фролов О.О. Формування економічної (матеріально-фінансової) основи як форма державної підтримки й гарантування місцевого самоврядування. *Державне будівництво та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр. 2016. Вип. 32. С. 61-71.

36. Чиркін А. С. Конституційно-правове регулювання місцевого самоврядування в Польщі, Угорщині, Чехії : монографія. Харків: Юрайт, 2019. 220 с.

Додаткова література

1. Ahekyan A., Kvasnii L., Lobyk O., The role of the concept of "good governance" in the management of hromadas. *Baltic Journal of Economic Studies*, 2022, 8(4), 1-7. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/1914/1924>

2. Chyrkin A., Murtishcheva A., Yezerov A. The implementation of the

principle of judicial protection of local self-government rights in the national courts' practice: the ukrainian experience. 2022 4 (16) Access to Justice in Eastern Europe 170-186. <https://doi.org/10.33327/AJEE-18-5.4-a000431>

3. Murtishcheva A. The principle of legality as a foundation of modern civil society. Improvement of the legal culture as a basis for the formation of civil society of modern times: collective monograph / O. Borschevska, O. Boryslavska, I. Krushnitska, etc. Lviv-Torun: Liha-Press, 2020. P. 93-109.

4. Tatsiy V., Serohina S. Bicameralism: European Tendencies and Perspectives for Ukraine. Baltic Journal of European Studies. Vol.8 Issue 1 P.101-122.

5. Teremetskyi V., Solyannik K, Zakomorna K. Fiscal decentralization of ukraine: search for new approaches for the development of local self-government. Financial and credit activity: problems of theory and practice. Vol.2 Issue 37 P.180-189.

6. Ukrainian Legal Doctrine: in 5 volumes / Ed. by V.Ia. Tatsyi, eng. edition ed. and transl. by W.E. Butler. Vol. 2. Ukrainian Public Law Doctrine / ed. by Yu. P. Bytiak. 864 p.

7. Ukrainian Legal Doctrine: in 5 volumes / Ed. by V.Ia. Tatsyi, eng. edition ed. and transl. by W.E. Butler. Vol. 1: Fundamental Theoretical and Historical Jurisprudence / Ed. by O.V. Petryshyn. – London: Wildy, Simmonds and Hill Publishing, 2015. 976 p.

8. Бодрова І. І. Проблеми правового забезпечення та реалізації реформи територіальної організації влади в Україні. В кн.: Challenges and prospects for the development of legal systems in Ukraine and EU countries: comparative analysis : Collective monograph. Riga : Izdevniecība "Baltija Publishing", 2019. Volume 1. 316 p. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-571-83-1-3>

9. Бодрова І. І. Проблеми правового регулювання державного нагляду за додержанням органами місцевого самоврядування Конституції та законів в

Україні. *Державне будівництво та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр. Харків : Право, 2019. Вип. 37. С. 37-55.

10. Бодрова І. І., Любченко П. М. Європейський досвід удосконалення місцевого самоврядування / Нац. акад. прав. наук України, Наук.-дослід. ін-т держ. буд. та місц. самоврядування ; редкол. Ю. П. Битяк [та ін.]. Харків: Оберіг, 2012. 64 с.

11. Бодрова І.І. Добровільне об'єднання територіальних громад як конституційна гарантія місцевого самоврядування в Україні. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2021. Вип. 41. С. 76-92.

12. Болдирев С. В., Стешенко Т. В. Пріоритетні напрями конституційної реформи в Україні в частині децентралізації. *Державне будівництво та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр. Харків: Право, 2017. Вип. 33. С. 60-72.

13. Болдирев С. В., Чубарь С. С. Впровадження децентралізації в Україні: світовий та європейський досвід. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2018. Вип. 36. С. 48-64.

14. Величко В. О. Конституційно-правовий статус місцевих державних адміністрацій в Україні: монографія. Харків : Б. в., 2005. 208 с.

15. Величко В. О. Проблеми функціонування центрів надання адміністративних послуг. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*: зб. наук. пр. Харків: Право, 2019. Вип. 38. С. 118-132.

16. Гаращук І.В. Питання ефективного використання ресурсного потенціалу об'єднаних територіальних громад. *Державне будівництво та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр. Х. : Право, 2021. Вип. 41. С. 107 – 119.

17. Закоморна К. О. До питання про визначення терміну "регіоналізація" в сучасній вітчизняній і зарубіжній доктрині. *Державне будівництво та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр. Харків : Право, 2019. Вип. 38. С. 49-61.

18. Любченко П. М. Конституційно-правові основи розвитку місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства : монографія. Харків : Одісей, 2006. 352с.
19. Любченко П. М. Народовладдя та місцеве самоврядування: сутність і взаємообумовленість розвитку. *Право України*. 2019. № 10. С. 195-211.
20. Лялюк О. Ю. Основи організації і діяльності місцевих рад в Україні : монографія. Харків: Право, 2008. 287 с.
21. Лялюк О. Ю. Проблемні питання формування територіальної основи об'єднаної територіальної громади в процесі реформування місцевого самоврядування. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. № 35. 2018. С. 83-93.
22. Лялюк О. Ю., Полишин Г. В. Шлях до децентралізації: зарубіжний досвід для України. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. № 38. 2019. С. 41-55.
23. Молчанова Ю. Ю. Муніципальне регулювання здійснення членами територіальної громади права на участь у місцевому самоврядуванні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2019. 236 с.
24. Муртіщева А. О. Компетенція уряду в контексті принципу поділу державної влади: сучасні виклики. *Державне будівництво та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр. 2021. Вип. 41. С. 150-162.
25. Муртіщева А. О. Реформа місцевого самоврядування в Україні: досягнення та перспективи. *Державне будівництво та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр. 2018. Вип. 35. С. 264-273.
26. Наливайко Л. Р., Чепік-Трегубенко О. С. Транспарентність публічної влади: вітчизняний і зарубіжний досвід. *Право України*. 2015. № 6. С. 148-156.
27. Омелько І. І. Поняття і класифікація форм діяльності депутатів місцевих рад. *Державне будівництво та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр.

2020. Вип. 40. С. 182-200.

28. Омелько І.І. Сесійні форми діяльності депутатів місцевих рад в Україні. *Державне будівництво та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр. Харків : Право, 2020. Вип. 39. С. 196-210.

29. Петришина М. О. Теоретико-правові проблеми забезпечення надання публічних послуг суб'єктам господарювання органами місцевого самоврядування. *Право та інновації*. 2020. № 2. С. 93-98.

30. Савчин М. В. Сучасні тенденції конституціоналізму у контексті глобалізації та правового плюралізму : монографія. Х.: Право, 2018. 440 с.

31. Серьогіна С. Г. Муніципальні права особи: місцеве самоврядування в аспекті прав людини. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2018. Вип. 36. С.3-20.

32. Серьогіна С. Г. Напрями вдосконалення правового регулювання місцевого самоврядування в аспекті європейської інтеграції. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2016. Вип. 3. С.43-48.

33. Серьогіна С. Г. Форма правління: питання конституційно-правової теорії та практики: монографія. Харків : Право, 2011. 768 с.

34. Соляннік К. Є. Виконавчі органи місцевих рад в Україні: правовий статус і організація роботи : монографія. Харків: Крок, 2004. 255 с.

35. Соляннік К. Є. Система джерел муніципального права. *Право та інновації*. 2015. №1. С.142-147.

36. Стешенко Т.В., Пахомов А.В. До проблеми місцевого референдуму: правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал* – електронне наукове фахове видання Запорізького національного університету, 2021. № 11. С.71-75.

37. Чиркін А. С. Характеристика місцевого самоврядування Словаччини в контексті відповідності стандартам Європейської Хартії місцевого самоврядування. *Державне будівництво та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр. Харків : Право, 2019. Вип. 38. С. 89-102.

38. Щебетун І.С., Соляннік К.Є. Право на мирні зібрання та його

обмеження. *Право і суспільство*. 2021. № 1. С. 39-46.

Інтернет-ресурси

1. <http://portal.rada.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <http://kmu.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
3. <http://ccu.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України.
4. <http://president.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Президента України.
5. <http://www.auc.org.ua/> – Офіційний сайт Асоціації міст України
6. <http://uaror.org.ua> – Українська асоціація районних та обласних рад
7. <http://vassr.org/index.php/ua/> – Всеукраїнська асоціація сільських та селищних рад
8. <http://europa.eu.int/eur-lex> – База даних законодавства ЄС
9. http://www.coe.int/t/Congress/default_en.asp – Офіційний сайт Конгресу місцевих та регіональних влад Європи
10. <http://www.court.gov.ua> – Судова влада України
11. <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home> – Сайт Європейського Суду з прав людини
12. <https://www.ombudsman.gov.ua/> – Сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

НЕІК

Навчальний електронний інформаційний комплекс кафедри державного будівництва. URL: <https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=602>

Додаток 1

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією			Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни		
ЗК	–	загальні (універсальні)	ПК	–	предметні компетентності з

компетентності.	навчальної дисципліни
ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.	ПК1. Здатність здійснювати міждисциплінарний аналіз відносин організації та здійснення державної влади та місцевого самоврядування, виробляти обґрунтовані рішення проблемних питань державно-правового розвитку. ПК2. Здатність застосовувати принцип верховенства права в процесі діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування та їх посадових осіб.
ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ПК3. Здатність застосовувати практику Європейського Суду з прав людини у сфері організації та здійснення державної влади та місцевого самоврядування. ПК4. Здатність здійснювати пошук правових джерел з метою з'ясування моделі правового регулювання відносин у сфері організації та здійснення державної влади та місцевого самоврядування, виявляти недоліки правового регулювання статусу, організації та діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, визначати шляхи їх подолання.
ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	ПК5. Здатність розкривати цілі, пріоритети, зміст, очікувані результати та наслідки реформи децентралізації влади, адміністративної реформи та інших перетворень у державно-правовій сфері, виявляти професійну адаптивність і гнучкість у змінюваних внаслідок цих реформ правових умовах. ПК6. Здатність характеризувати механізм взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері електронного урядування, веденні електронних реєстрів та наданні електронних послуг.
ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ПК7. Здатність використовувати імперативні та договірні способи взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування. ПК8. Здатність пропонувати нові підходи, ідеї, рішення щодо посилення транспарентності та розширення форм публічної комунікації, реалізації прав громадян в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.
ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	ПК9. Здатність визначати ключові проблеми імплементації стандартів належного урядування в системі державної влади та місцевого самоврядування в Україні,

	пропонувати та презентувати обґрунтовані правові рішення щодо їх розв'язання. ПК10. Здатність виявляти системні та міжгалузеві знання у сфері організації та здійснення державної влади та місцевого самоврядування, бачити тенденції та перспективи державно-правового розвитку, проводити дискусії та обговорення актуальних проблем у цій сфері. ПК11. Здатність виявляти недоліки правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади та місцевого самоврядування, приймати обґрунтовані правозастосовні рішення щодо їх подолання та розробляти пропозиції щодо їх усунення.
ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті.	ПК12. Здатність приймати правові рішення з питань організації та діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування у контексті міжнародно-правових стандартів, рішень ЄСПЛ та з урахуванням зарубіжного досвіду у сфері децентралізації влади та належного урядування.
ЗК 10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.	ПК13. Здатність здійснювати вироблення рішень, брати участь в організації та контролі їх виконання. ПК14. Здатність володіти навичками попередження та врегулювання компетенційних конфліктів у діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.
ЗК 1.2. Здатність оцінювати та підтримувати якість результату професійної і соціальної діяльності.	ПК15. Здатність аналізувати та оцінювати вплив міжнародно-правових стандартів (принципів) організації державної влади та місцевого самоврядування на механізм здійснення публічної влади та її територіальну організацію. ПК16. Здатність системно і критично оцінювати результати реформи децентралізації влади в інституційній, правовій, організаційній, територіальних, матеріально-фінансовій сферах. ПК17. Здатність аналізувати міжнародні етичні стандарти, правові і моральні вимоги щодо поведінки державних та муніципальних службовців, керівні принципи боротьби з корупцією та володіти навичками етичної поведінки державних і муніципальних службовців. ПК18. Здатність використовувати навички підготовки проектів нормативно-правових

	актів з питань організації та діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, організації та контролю їх виконання.
ЗК 1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.	ПК19. Здатність демонструвати навички аналізу способів подолання недоліків правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади та місцевого самоврядування. ПК20. Здатність визначати теоретичні і прикладні проблеми нормотворчої діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, пропонувати шляхи їх розв'язання. ПК21. Здатність визначати сучасні теоретико-доктринальні засади організації державної влади та місцевого самоврядування, концептуальні засади конституційної і муніципальної реформ в аспекті децентралізації влади та зміцнення місцевого самоврядування на принципах самостійності, повсюдності й субсидіарності. ПК22. Здатність аналізувати генезу та сучасний стан державно-правової та муніципально-правової політики, виявляти проблеми правотворчого та правозастосовного характеру у сфері організації та здійснення державної влади та місцевого самоврядування, сучасні тенденції державно-правового розвитку.
ЗК 1.5. Здатність до лідерства, відповідальності, ухвалення неупереджених і вмотивованих рішень.	ПК23. Здатність прогнозувати розвиток суспільних відносин внаслідок запровадження різних форм взаємодії органів місцевого самоврядування з органами державної влади та форм участі населення у вирішенні державних і місцевих справ. ПК24. Здатність до вирішення теоретичних і прикладних проблем у сфері територіальної організації влади. ПК25. Здатність вирішувати загальнотеоретичні, методологічні і прикладні проблеми механізму реалізації прав громадян в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. ПК26. Здатність застосовувати механізми представництва та захисту інтересів територіальних громад в діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, правоохоронних органів, адвокатури.

СК – фахові компетентності за спеціальністю (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	
СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв’язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.	ПК1. Здатність здійснювати міждисциплінарний аналіз відносин організації та здійснення державної влади та місцевого самоврядування, виробляти обґрунтовані рішення проблемних питань державно-правового розвитку. ПК2. Здатність застосовувати принцип верховенства права в процесі діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування та їх посадових осіб.
СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.	ПК3. Здатність застосовувати практику Європейського Суду з прав людини у сфері організації та здійснення державної влади та місцевого самоврядування.
СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.	ПК4. Здатність здійснювати пошук правових джерел з метою з’ясування моделі правового регулювання відносин у сфері організації та здійснення державної влади та місцевого самоврядування, виявляти недоліки правового регулювання статусу, організації та діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, визначати шляхи їх подолання. ПК5. Здатність розкривати цілі, пріоритети, зміст, очікувані результати та наслідки реформи децентралізації влади, адміністративної реформи та інших перетворень у державно-правовій сфері, виявляти професійну адаптивність і гнучкість у змінюваних внаслідок цих реформ правових умовах. ПК6. Здатність характеризувати механізм взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері електронного урядування, веденні електронних реєстрів та наданні електронних послуг. ПК7. Здатність використовувати імперативні та договірні способи взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.	ПК8. Здатність пропонувати нові підходи, ідеї, рішення щодо посилення транспарентності та розширення форм публічної комунікації, реалізації прав громадян в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

	ПК9. Здатність визначати ключові проблеми імплементації стандартів належного урядування в системі державної влади та місцевого самоврядування в Україні, пропонувати та презентувати обґрунтовані правові рішення щодо їх розв'язання.
СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності	ПК10. Здатність виявляти системні та міжгалузеві знання у сфері організації та здійснення державної влади та місцевого самоврядування, бачити тенденції та перспективи державно-правового розвитку, проводити дискусії та обговорення актуальних проблем у цій сфері. ПК11. Здатність виявляти недоліки правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади та місцевого самоврядування, приймати обґрунтовані правозастосовні рішення щодо їх подолання та розробляти пропозиції щодо їх усунення. ПК12. Здатність приймати правові рішення з питань організації та діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування у контексті міжнародно-правових стандартів, рішень ЄСПЛ та з урахуванням зарубіжного досвіду у сфері децентралізації влади та належного урядування.
СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.	ПК13. Здатність здійснювати вироблення рішень, брати участь в організації та контролі їх виконання. ПК14. Здатність володіти навичками попередження та врегулювання компетенційних конфліктів у діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. ПК15. Здатність аналізувати та оцінювати вплив міжнародно-правових стандартів (принципів) організації державної влади та місцевого самоврядування на механізм здійснення публічної влади та її територіальну організацію. ПК16. Здатність системно і критично оцінювати результати реформи децентралізації влади в інституційній, правовій, організаційній, територіальних, матеріально-фінансовій сферах.
СК12. Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.	ПК17. Здатність аналізувати міжнародні етичні стандарти, правові і моральні вимоги щодо поведінки державних та муніципальних службовців, керівні принципи боротьби з корупцією та володіти

	навичками етичної поведінки державних і муніципальних службовців.
СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.	ПК18. Здатність використовувати навички підготовки проектів нормативно-правових актів з питань організації та діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, організації та контролю їх виконання. ПК19. Здатність демонструвати навички аналізу способів подолання недоліків правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади та місцевого самоврядування.
СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.	ПК20. Здатність визначати теоретичні і прикладні проблеми нормотворчої діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, пропонувати шляхи їх розв'язання.
СК1.3. Здатність розрізняти принципи інститутів публічного і приватного права в юридичній діяльності.	ПК21. Здатність визначати сучасні теоретико-доктринальні засади організації державної влади та місцевого самоврядування, концептуальні засади конституційної і муніципальної реформ в аспекті децентралізації влади та зміцнення місцевого самоврядування на принципах самостійності, повсюдності й субсидіарності.
СК1.5. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання суспільних відносин.	ПК22. Здатність аналізувати генезу та сучасний стан державно-правової та муніципально-правової політики, виявляти проблеми правотворчого та правозастосовного характеру у сфері організації та здійснення державної влади та місцевого самоврядування, сучасні тенденції державно-правового розвитку. ПК23. Здатність прогнозувати розвиток суспільних відносин внаслідок запровадження різних форм взаємодії органів місцевого самоврядування з органами державної влади та форм участі населення у вирішенні державних і місцевих справ. ПК24. Здатність до вирішення теоретичних і прикладних проблем у сфері територіальної організації влади. ПК25. Здатність вирішувати загальнотеоретичні, методологічні і прикладні проблеми механізму реалізації прав громадян в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.
СК1.6. Здатність демонструвати знання	ПК26. Здатність застосовувати механізми

юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення корпоративних актів, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичного письма та юридичної термінології тощо).	представництва та захисту інтересів територіальних громад в діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, правоохоронних органів, адвокатури.
--	---

Додаток 2

Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
ПРН – результати навчання за спеціальністю /спеціалізацією		Результати навчання з навчальної дисципліни
ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.	№ 1	РН НД 1.1. Аналізувати концептуальні засади організації державної влади та місцевого самоврядування, конституційної і муніципальної реформ в аспекті децентралізації влади та зміцнення місцевого самоврядування. РН НД 1.2. Оцінювати ефективність механізму правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади та місцевого самоврядування. РН НД 1.3. Оцінювати межі правової регламентації діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. РН НД 1.4. Розкривати особливості правового регулювання, форм та меж автономії місцевого самоврядування. РН НД 1.5. Аналізувати практику запровадження різних форм взаємодії органів місцевого самоврядування з органами державної влади.
ПРН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.	№ 1	РН НД 1.6. Оцінювати вплив міжнародно-правових стандартів (принципів) організації державної влади та місцевого самоврядування на механізм здійснення публічної влади та її територіальну організацію.

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.	№ 1	РН НД 1.7. Аналізувати вплив європейських стандартів децентралізації влади на механізм здійснення публічної влади в Україні. РН НД 1.8. Узагальнювати результати реформи децентралізації влади в інституційній, правовій, організаційній, територіальній, матеріально-фінансовій сферах.
ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.	№ 1	РН НД 1.9. Здійснювати підготовку проектів нормативно-правових актів з питань організації та діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. РН НД 1.10. Презентувати дослідження механізмів захисту інтересів територіальних громад в діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, правоохоронних органів, адвокатури.
ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.	№ 1	РН НД 1.11. Брати участь у підготовці проектів нормативних актів та інших документів щодо реалізації реформи децентралізації влади, адміністративної реформи та інших перетворень у державно-правовій сфері.
ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.	№ 1	РН НД 1.12. Обґрунтовувати правозастосовні рішення щодо подолання недоліків правового регулювання організації роботи органів публічної влади. РН НД 1.13. Пропонувати вирішення теоретичних та прикладних проблем у сфері територіальної організації публічної влади. РН НД 1.14. Пропонувати шляхи удосконалення механізму державного контролю та нагляду за діяльністю органів місцевого самоврядування.
ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.	№ 2	РН НД 2.1. Верифікувати інформацію у сфері правотворчої та правозастосовної діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування.
ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.	№ 2	РН НД 2.2. Пропонувати способи зниження корупційних ризиків у сфері професійної діяльності в органах державної влади і місцевого самоврядування. РН НД 2.3. Пропонувати шляхи вирішення компетенційних конфліктів у діяльності органів публічної влади.

		РН НД 2.4. Пропонувати шляхи вирішення проблем правового забезпечення інформаційної безпеки та охорони персональних даних у сфері електронного урядування. РН НД 2.5. Пропонувати способи посилення транспарентності в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.
ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.	№ 2	РН НД 2.6. Аналізувати вплив практики Європейського Суду з прав людини на практику функціонування органів публічної влади. РН НД 2.7. Оцінювати роль та значення принципу верховенства права в діяльності органів публічної влади.
ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.	№ 2	РН НД 2.8. Використовувати методики оцінки ефективності організації та діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
ПРН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.	№ 2	РН НД 2.9. Аналізувати проблеми врахування теоретичного та методологічного доробку Ради Європи та Європейського Союзу в сфері належного урядування в Україні.
ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.	№ 2	РН НД 2.10. Критично оцінювати рівень захисту інформаційної інфраструктури в органах публічної влади. РН НД 2.11. Оцінювати роль адміністративних судів та Конституційного Суду України у подоланні недоліків правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади і місцевого самоврядування. РН НД 2.12. Розуміти значення правових та моральних вимог щодо поведінки державних та муніципальних службовців для професійної діяльності.
ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.	№ 2	РН НД 2.13. Обґрунтувати сучасний стан та проблеми правової регламентації механізму реалізації прав громадян в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.
ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією	№ 2	РН НД 2.14. Володіти навичками додержання антикорупційних та інших етичних вимог поведінки державних і

процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.		муніципальних службовців.
ПРН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.	№ 2	РН НД 2.15. Використовувати сучасні досягнення в сфері надання електронних послуг населенню.
ПРН 1.1. Визначати індикатори якості й ефективності юридичної практики.	№ 2	РН НД 2.16. Використовувати критерії оцінки ефективності діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування.
ПРН 1.3. Аналізувати механізми публічно-правового і приватно-правового регулювання в юридичній практиці.	№ 2	РН НД 2.17. Досліджувати стан реалізації принципів та вимог належного врядування в практичній діяльності органів публічної влади.
ПРН 1.4. Характеризувати особливості інноваційної діяльності та інноваційного менеджменту у правовій сфері.	№ 2	РН НД 2.18. Аналізувати стан імплементації стандартів належного урядування в системі публічної влади України та провідних країнах світу.
ПРН 1.5. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій в правозастосовній практиці.	№ 2	РН НД 2.19. Володіти навичками подолання прогалин і колізій правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади та місцевого самоврядування.

Додаток 3

Матриця зв'язків модулів навчальної дисципліни, результатів навчання та предметних компетентностей у програмі навчальної дисципліни

Результати навчання за навчальною дисципліною / модулями	Предметні компетентності																									
	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П
	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика / Модуль 1																										
РН НД – 1. 1																				X	X					
РН НД – 1. 2																					X					
РН НД – 1. 3				X															X							
РН НД – 1. 4				X																						
РН НД – 1. 5							X			X				X								X				
РН НД – 1. 6					X							X			X									X		
РН НД – 1. 7					X							X			X	X										
РН НД – 1. 8	X				X											X					X			X		

РН НД – 1. 9									X	X							X		X						
РН НД – 1. 10							X																		X
РН НД – 1. 11												X						X	X						
РН НД – 1. 12	X								X	X							X								
РН НД – 1. 13	X			X					X			X											X		
РН НД – 1. 14			X														X								
Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика / Модуль 2																									
РН НД – 2. 1			X																						
РН НД – 2. 2	X															X									
РН НД – 2. 3	X								X			X	X												
РН НД – 2. 4	X		X		X		X		X	X													X		
РН НД – 2. 5	X						X	X																	
РН НД – 2. 6		X									X														
РН НД – 2. 7					X								X								X				
РН НД – 2. 8										X															
РН НД – 2.9		X									X				X										
РН НД – 2.10		X			X				X	X															
РН НД – 2.11										X							X								
РН НД – 2.12									X						X					X					
РН НД – 2.13			X				X			X										X					
РН НД – 2.14									X	X					X										
РН НД – 2.15					X		X																		
РН НД – 2.16										X															
РН НД – 2.17								X		X										X					
РН НД – 2.18								X		X	X														
РН НД – 2.19			X							X							X								